

ZENTAI HIRADÓ

TARSADALMI, KÖZMŰVELŐDESI és KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

KIADÓHIVATAL
KABOS ARMIN KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN

Felölös szerkesztő:
KABOS ARMIN.

ELŐFIZETÉTI ÁRAK:
Egész évre 10 K, fél évre 5 K, negyed évre 2.50

A Budapest-Szabadka-Zentai hajózó és öntöző csatorna.

(B.) Az 1900- év folyamán az illetékes körök komoly tanulmány tárgyává kezdték tenni, az alföldi csatornázás kérdését. Hegedüs Sándó rakkori kereskedelmiügyi miniszter tervezte a Duna-Tisza csatorna előmunkálati irodáját Honptzky Alajos min. tanácsos vezetése alatt és az nagy buzgalommal fogott dolgához. Felhívások mentek az érdekelt megyékhez, városokhoz, községekhez, a melyekben a létesítendő csatornák előrelátható közgazdasági hatása tétetett kérdés tárgyává. Határozott kilátás volt arra, hogy egy Budapestről kiinduló és egyfelől Csongrádnál, másfelől Szegednél a Tiszába torkoló hajózó csatorna rövid időn megvalósul.

Alig belátható, hogy egy ily létesítménynek milyen óriási fellendítő hatása volna az egész alföld mezőgazdasági és ipari életére. Nem csoda, ha megindult a küzdelem a csatorna irányának kérdése körül. Az alföld majd minden városa, sőt községe állást foglalt valamelyik irány mellett s a leginkább érdekében álló módozat sikeréért megmozgatott tőle telhetőleg minden követ. A tiszamenti Bácskának van egy szépen fejlődő községe és ennek egy kiválóan agilis, széles látkörű főszolgabirája. Mikor a csatornamozgalom az előbb vázolt stádiumába lépett, ez az érdemes főszolgabíró, Dr. Balaton Gyula, azonnal felfogta óriási horderejét és ha-

talmas tevékenységet kezdett kifejteni székhelye, Ó-Becse érdekében. Felhasználva a Bácska keleti részének egy az ügyre nézve kedvezőnek látszó földtani alakulását a Csikér völgyét, mely a zentai határon Nagyvölgy néven vonul végig, azt az eszmét igyekezett az illetékes ténnyezőkkel elfogadtatni, hogy az alföldi csatorna Budapest-Szabadka-Ó-Becse irányában valósíttassék meg. Szépen kidolgozott, az öntöző és hajózó csatorna számtalan áldását részletesen kifejtő felhívásokat bocsájtott szét az összes érdekelt és érdekeltnek látszó tényezőkhöz ezen eszme támogatása végett. Zenta város is kapott ilyen felhívást s a városi közgyűlés egyhangulag pártoló felterjesztés tételét rendelte el.

Kétségtelen, hogy a zentai közönség azon részének, mely a határ külső részén lakik, ez a megoldás sokkal kedvezőbb, mintha a csatorna vezetésének kérdése a bácskai részek teljes mellőzésével oldatnék meg. De világos az is, hogy ha olyan megoldás volna található, mely a zentai gazdálkodó közönség egy részének érdekein felül Zenta város fejlődését, kereskedelmét és iparát is fellendíteni volna alkalmas, ugy sokkal inkább volna ezen megoldási mód pártolandó, mint egy oly eszme, mely egy Zentával amugy is határozottan versenyző helység fellendítésével Zenta városnak mint kereskedelmi központnak teljesen háttérbe szorítását eredményezné.

Mert mi haszna volna a zentai közönségnek abból, ha a tervezett csatorna a Nagyvölgyön vezetették? Annyi, hogy a Nagyvölgy környékén lakó gazdák terményei könnyen, ott helyben hajóra rakva volnának elszállíthatók. Semmi egyéb, mert a városhoz közelebb lakók csak ugy befuvaroznák az elszállítandó terményt, mint eddig és Ó-Becsen át teendő kerülővel szállítanák fel Budapestre, a mit a Szegedre vezetett csatornával rövidebb úton tehetnénk meg. De igen is bekövetkeznék az, hogy Zenta nem lévén többé kereskedelmi központ, szerepét teljesen át venné Ó-Becse, mely rohamosan fejlődve Zentát rövid idő alatt teljesen túlszárnyalná annál is inkább, mert a Tornyos völgyben levő telepek rendre rendre megerősödvé, kifejlödvé, mint a csatorna mellett és a fővároshoz közelebb fekvő pontok, magát Zenta várost fejlődés képtelenné tennék, háttérbe szorítanák, elvonnák tőle a fejlődésnek éltető elemeit, a kereskedelmet és főképp a külső és középső járási népet, mely ott künn minden szükségletét feltalálva elszokna a várostól s idővel talán el is szakadna tőle.

Miért építettük akkor a drága rakpartot s miért fektetünk temérdek pénzt a vashidba és közintézményeinkbe, ha egyetlen elhibázott lépéssel tönkre tesszük minden eddigi munkánkunk áldásos eredményeit? Kikaparjuk másnak a gesz-

Egy szalmaözveggy férj levelei fürdőző feleségéhez.

„ZENTAI HIRADÓ” tárcája.
(Negyedik levél.)

Édes Angyalom!

(K. A.) Ki hitte volna, hogy a Tátra balzsamos levegője és kristály tiszta vize oly nehezen gyógyítja majd drága idegeidet? Kedves leveled tartalma engem is mélyen lehangolt, de annyira még sem vagyok kétségbeesve, hogy ellenvetés nélkül elfogadjam érveidet, mert mindenestre komoly megfontolást igényel, hogy vajjon hirtelen félbeszakítása fürdőzésednek, a pompás fenyves levegőnek fölcserélése az itthoni forró és poros levegővel — nem-e fog kegyetlen rombolást előidézni az amugy is megrogált egészséggedben?

Harminczöt fokos hőségben sokáig töprengtem azon, hogy mi volna a Te szomorú helyzetedben az egyedüli helyes megoldás? Magamba zárkozva és temetkezve eszembe jutott a házi-orvosunknak hatalmas könyvtára, ahol a világ összes orvos bölcsőinek munkái készséges felvilágosítást nyújtanak a szenvedő érdeklődőknek. Fölkerestem tehát házi-orvosunkat, aki szíves e'özékenységgel adta át könyvtárszobájának rozsdás kulcsát, amivel a berozsdásodott zárat aránylag rövid idő alatt kinyitottam és elhelyezkedtem a hatalmas foliánsok szomszédságában. És sorba átolvastam a vaskos orvosbibli-

ákat és annyira belemélyedtem az idegek és idegrendszerek tanulmányozásába, hogy a falon búsan ketyegő óra már az éjfélt is elütötte annélkül, hogy távozásra avagy nyugalomra csak gondoltam volna is. Azt hiszem, hogy Te nem fogsz csodálkozni az én önfeláldozó hűségemen, mert még a csillagokat is összeolvastam Érted, a Te nyugalmad és boldogságodért! A sorok között itt mindjárt fölemlitem, hogy az öreg szalmák ezen éjjeli tanulmányomért, a mit ők prózái lélekkel egyszerűen „föltötte gyanus kimaradásnak” minősítettek — be fognak vádolni Nálad engem — az önmagam alkotta szalma egyleti alapszabályoknak idevágó paragrafusai alapján. Én nyugodtan várom a Te ítéletedet a mi nem lehet más, mint néma megvetése a bűnös és árulkodó öreg szalmáknak.

Éjfélt után három óráig megfeszített energiával buvárokodtam az orvos könyvtárszobájában, míg végre egy világhírű német tudósnek az „Utókurák csoda hatása” című szakmunkája jutott kezeim közé. Minden emberi képzelmet felülmúlóan, bámulatos precizitással tárgyalja ez a tudós orvos az utókurák csodás hatását. És csodálatos, — alig hittem szemeimnek — mikéntha Téged, a Te fürdőzésedet és betegségedet tanulmányozta volna ez a nagy emberbarát, — tőviről-hegyire elmondja művében, hogy mindazok, akik idegbajjuk orvoslása céljából az alföldi poros levegőjéből a fenyvesek közzé menekülnek, — mindazok az első 5-6 héten pompásan érzik magukat és aztán hirtelen, vá-

ratlanul, — éppen ugy mint Nálad édesem aggasztó visszaesés áll be, aminek okát hiába firkészték eddig a világ összes orvosai, ám hála a Gondviselésnek, e német tudós agyában hirtelen világosság támadt és a szenvedő emberiség előtt jelezve van az út, melyen haladnia kell. A Tátra kurát a Tenger-nek kell betetőznie! A fenyves levegő után a végnélküli tenger hullámaiban kell pacskoltatni roncsolt idegeidet. Millió és millió szenvedő embernek helyreállított egészsége és köszönő levele igazolja ennek a nagy tudósnek igazságát. Az orvosi tudományt laikus ésszel bűn volna negligálnunk. Hinnünk kell benne, valamint Te is rendületlenül hiszed — az én áldozatokra kész hűségemet. Én ugy gondolom, hogy Istennek kifürkészhetetlen akaratában meg kell nyugodnunk és nem szabad ellene zúgolódnunk, mert világos, hogy Ó mérte reánk e nagy csapást, hogy szalmaözveggyeségek kietlen Szaharájában továbbra is, talán hosszú hónapokon keresztül — csüggedt, reménytelen szívvél bandukoljak.

Drága Angyalom! Ha rá gondolok a viszontlátás édes örömeire a mit én még néhány nap előtt ragyogó fantáziám ezerszínű festékével kiszineztem, — akkor Édesem, — szomoruan meghajtom gonddal telt szalmaözveggyi főmet a kegyetlenül mostoha sors hatalma előtt és keservesen zokogni kezdek. Sűrűn hulló könnyeim akár a tenger sós vize elárasztja előttem a köztünk levő végtelen távolságot és mig Te a tenger hullámos, fodros vizében keresed majd

tenyét, hogy mi éhen vesszünk, míg mások élvezik segítségünk dús gyümölcseit.

És még ha a csatorna azon haszna megvolna legalább, hogy öntözésre volna használható. De tudjuk jól, hogy a Nagy-völgy a környező területekhez képest mennyire mélyen fekszik és milyen széles. Az tehát, hogy a Nagyvölgyön vezetendő csatorna az öntöző csatorna feladatát teljesítse ki van zárva. Legfeljebb a Nagyvölgy vizeinek levezetésére s magának a Nagyvölgy öntözésére volna való.

Oly megoldást kellene tehát találnunk, a mely a hajózó és öntöző csatorna minden előnyét egyesítve Zenta város gazdaságának és fejlődésének legfőbb tényezőjévé válhatik. A mely által városunk előtt megnyílik a fejlődés olyan útja, a melyen a délvidék egyik leghatalmasabb gócpontjává válhatik.

És ez a megoldás kéznél fekszik. Tekintsünk a térképre. A felsőhegyi magaslat Paphalom, Czakóhalom, Orom névvel észak északnyugati irányban húzódik, a martonosi határban megtörik nyugat felé és a Ludas és Palics tavak déli szélein enyészik el. A magaslat alján véges-végig mélyedések, tavak, vizállások, patakmedrek, mint a Csösztó, Körös patak, majd a Ludas és Palics tavak fekszenek. Készen kínálkoznak alkotórészeiül egy aránylag kevés munkával, kis költséggel megalkotható csatornának, mely Budapesttől Szabadkán át Zentáig vezetnének. A zentai határban a nagyréten vonulna át és a város felett torkolanék a Tiszába. És ez valóban, a mellett, hogy hajózó csatorna volna, szolgálná a belviz levezetést és főképp az öntözést. Szabadkától a horgosi, martonosi, ó-kanizsai határokon át mindenütt a legáldásosabb hatása volna. Zentán pedig egy csapásra a legtökéletesebben megoldaná a nagyréti csatornázásának kérdését s már ez által gazdagabbá tenné a várost néhány millióval. Már csak ezért is még ha az államilag létesítendő csatorna Szeged vagy Ó-Becse felé vezetnének is, az érdekeltségek bizonyos hozzájárulásával Zenta városnak meg kellene alkotnia ezt a csatornát. Így a közvagyon gyarapodásával

a gyógyulást, addig én a záporoként hulló könyveim árjában fuldoklok és epekedek Utánad.

Erőtlenül kezelem a tollat és alig tudom leírni forró kívánságomat, hogy használd nyugodtan és eredményesen a tengeri fürdőt és néha-néha találkozzanak a mi elszálló gondolataink, midőn egymásnak lelki szeméi elé varázsoljuk egy távoli szebb jövőnek rózsaszínü képét.

Isten veled édesem, szerencsés és kellemes tengeri üdülést kíván a Te hűséges és szerencsétlen férjed:

A—n.

U. i. Édes anyád, az én szeretett anyósom, drága gyermekeimnek a nagymamája, levelében írja, hogy már nagyon vágyik utánatok. Az anyai illetve nagyanyai szeretetnek imponálás megnyilvánulása ismét újabb áldozatot kíván tőlem. Drága jó anyósom megérdemli, hogy az utókúra után — egy-két hétig gyönyörködjék Benned és kedves unokáiban. Friss egészségben utazatok hát hozzá és adjátok át az én hálás kézsókomat is. Most ugyan még 35 fokos forró nyár dühöng, ám — én ovatosságból a hazautazáshoz — anyósomhoz expedáltam a gyermekek télikabátjait.

nemcsak a külsőjárásnak, de az egész város közönségének hasznával járna ez a megoldás.

Meg valósítható az eszme, de harcolni kell érte, az bizonyos, mert az érdekösszeütközések nagyok. De Zentának életérdeke a csatorna kérdés kedvező megoldása. Álljon hát talpra érdekében mindenki, a kinek szava valamit nyom a latban. Szövetségeseink bizonyára lesznek. A kisebb községek mellett első sorban Szabadka.

Ha így, a hajózó csatorna által közel jutnánk Budapesthez s az új hidon át vezetendő Valkány-Zenta-Topolyai vasúttal és a Baja Bátaszéki hid megépítésével központja lennénk Erdély, a Bánát és Románia a Dunántúl és a tenger felé való forgalmának, akkor előttünk állana a fejlődés beláthatatlan határokig.

Erre törekedjünk.

A zentai közigazgatás bünlajstroma.

(Folytatás és vége.)

A községi közmunka beszédésénél 1 évi hátramaradás van 1903. évit szedik 1904. évben.

A házipénztár keretében kezelt betétkönyvekről, részvényekről, kötvényekről és sorsjegyekről vezetett nyilvántartás pontos adatokat nem tartalmaz.

A pénztár irattára teljesen rendetlen állapotban van és az árverési jegyzőkönyvek összevissza-vannak hányva.

A vizsgálat során megállapított, hogy a pénztárba érkezett okmányok és utalványok szabadon az asztalokon és az ablak deszkákon hevernek, mert ezek elhelyezésére szekrény nincs. Az árvák tulajdonát képező értékpapírok szelvényeiről nincs nyilvántartás.

A városi adóhivatal a végrehajtóknak hátraleíki kimutatást nem ad.

Az évközben előirt állami adók után a községi adó kivetése mellőztetik.

Az állami és községi adó nem szedetik egyforma arányban.

Az 1903. évi községi adófőkönyv lezárva és a befizetés elkönyvelve nincsen.

Az 1903. évi utadó főkönyv ugyanígy áll. Az 1904. évi községi és utadó még előírva nincs, az előző évi hátralék áthozatatlán a folyó évi lerovásból könyvelés nincs.

A földadó nyilvántartó a kiadott érték-bizonylatokról és kataszteri birtok-iv másolatokról iktatókönyvet nem vezet.

A számvétség a pénztár naplók vizsgálatával 3 hónappal hátralékban van.

A számvétség felülvizsgálat alatt levő okmányolt számadások elrakva nincsenek, mert arra szekrény nincs.

A számvétségnek mint ilyennek hivatalos pecsétje nincs.

Az általános természetű időszaki teendők nyilvántartására szolgáló „Emlékeztető” az elnök által nem vezetetik.

Az előadók tevékenységének időközönként való ellenőrzése az elnök által nem teljesítettik; a munka s egyéb segédkönyvek e czélből láttamozva nincsenek.

Az ügyészi pénzkezelést az elnök nem ellenőrzi.

A közgyám helyisége szűk, nehezen hozzáférhető; az általa vezetett főkönyvek és nyilvántartások elzárva nincsenek.

A kiskorúak szellemi és anyagi érdekeit érintő ügyek intézésénél az árvaszék eljárása általában nem felel meg a törvényben kifejezett kívánalmaknak; miután az árvaszék az ily kérdések intézésénél a helyett, hogy beható vizsgálat a rokonok meghalgtása utján s egyéb módon a való tényállást kimutatná, pusztán a felek által felhozott körülmények alapján jár el. Érdelemleges határozathozatal helyett az ügyek véglegzése sokszor indokolatlan közbevető intézkedésekkel elodáztatik.

Az ügydarabok nem a kiosztás sorrendjében intéztetnek el.

Az árvaszék működésében általában nélkülözi a kellő alapot, eljárása felületes és rendszertelen.

Az ügyészség által az egyes ügyekben netán felvett előlegekről pénznapló nem mutatott fel. stb. stb.

Ezek a nagyja dolgok, de az aprók sem kevésbé fontosak. Orvoslásuk módjára legközelebb visszatérünk.

HIREK.

Kinevezés. Ó felsége a király Dobos Antal zentai kir. aljárásbíróát ugyanezen járásbíróshoz járásbíróvá nevezte ki. A közkedvelt bírónak kinevezése városunk intelligens köreiből általános örömet okozott.

Közgyűlés. Pénteken a képviselőtestület csendes érdeklődés mellett közgyűlést tartott. Ez a közgyűlés is olyan volt mint a többi. Bár elhatározták a városatyák, hogy tekintettel a nagy melegre csak a legfontosabb tárgyakat veszik elő, a közgyűlés mégis belenyult a délutáni órákba. A délelőtti java időt — mint rendszeren — most is az interpellációk foglalták le. Volt szó bőven a bikákról, a kanokról, kanászokról, dögről s több hasonló, a képviselők többségének értelmi fokához közel álló tárgyakról. De amikor a városi ügykezelés kátyuba jutott szekerét kellett volna közös jóakarattal kiségetni, akkor a marhák és disznók sorsát szivükön viselő urak élükön a polgármesterrel abban a nézetben voltak, hogy az a rogyásig dolgozó városi tisztviselő csak hajtsa a munkát még jobban ha bele szakad is, mert rajta a közgyűlés ugyan nem segít. Ily módon elverték a port a számvézők és városi mérnök segítséget kéro előterjesztésén és méltán, hisz a polgármesternek egy pártoló szava sem volt a kérelmek támogatására és így jogosan azt hitte a közgyűlés többsége, hogy a polgármester kedvére cselekszik a kérelmek megtagadásával. A fogyasztási adó bérletét a város föl fogja a jelenlegi bérlőnek mondatni és jövő évre önkezelésbe veszi. Az előmunkálatok megtételére bizottságot küldtek ki. A városi előfogatosok számát 8-ról 10-re emelik. Ideje is, legalább jövőre a tanyai iskolákhoz is vihetnek vizsgálati elnököket. Az összes rendőroket meg fogják tartani a csendőrség szervezése után is. Ez a dolog elsinte homályosnak látszott, de az előadó főjegyző kijelentette, hogy az ez ügyre vonatkozó iratokat a gyűlésterem ajtajában nyomták a markába, tehát ő sincs valami bőven tájékozva. Ilyen gondosan készítik elő minálunk a közgyűlés legfontosabb tárgyait. A délutáni ülés legfontosab tárgya volt, hogy a tanyai iskolák építését Temesvári Sándor vállalkozónak adták át, miután az előbbi vállalkozók az építésről lemondottak. Egyébként a városatyák adakozó kedvükben voltak. Nyolcz-tíz egyetemi polgárnak, illetve felsőbb tanulmányukat folytató zentai ifjunak 300—300 korona évi segílyt szavaztak meg.

Halálozás. Egy kiválóan kedves, kellemes uri ember, a zentai intelligens társadalomnak egyik legbecsültebb tagja, Orbán Károly m. kir. államvasuti osztályvezető főmérnök távozott el a mi árnyékvilágunkból hirtelenül, minden búcsúzás nélkül. Folyó hó 1-én még szorgalmatoskodott hivatalában és betegon, a legnagyobb hőségben bejárta az egész utvonalat, hogy az ő kedvencz munkásait, munkatársait megörvendeztesse azzal a pénzzel, a mivel az államvasutak oly' szűk markuan honorálják a kalmazottjaiknak terhes munkáját. Este fáradtan az ágyba dőlt és másnap délben nemes szive már megszünt működni. Orbán Károlynak váratlanul bekövetkezett halála városunkban nagy megdöbbenést és általános részvétet keltett. Folyó hó 4-ikén végbement temetésén megjelent a szegedi üzletvezetőség tisztikara, a városi hatóság, az állami hivatalok képviselői és a zentai társadalomnak színe-java. Az elhunyt koporsója fölött Barsi László szabadkai református lelkész gyönyörű, költői szárnyalású beszédet mondott melyben meghatóan ecsetelte az elköltözött munkás és nagyszivü embernek elévülhetlen érdemeit. A megható gyászbeszéd könnyeket fakasztott a hallgatóság szemeiből. És megindult

a gyászmenet lassan a temető felé és a koszorúkkal sűrűn elborított koporsót őszinte részvétellel kísérték az elhunytak nagyszámu tisztelői és barátai. A gyászba borult család a következő gyászjelentést küldte szét:

Özv. márkusfalvi Orbán Károlyné szül. Bambek Róza úgy a maga, valamint gyermekei és az összes rokonság nevében is fájdalomtelt szívvvel tudatja a szetett férjnek, a gondos apának és szerető rokonnak márkusfalvi Orbán Károly magy. kir. államvasuti osztályvezető főmérnöknek, a zentai ev. ref. leány egyház presbiterének, folyó hó 2-án délután 2 és fél órakor rövid betegeskedés után, életének 58-iki boldog házasságának 25-ik évében történt gyászszos elhunytát. A boldogult hült teteme folyó hó 4-én délelőtt 9 órakor fog az Eugén utcai halottas házból az evangélikus református egyház szertartásai szerint a felső városi temetőben örök nyugalomra tétetni. Kelt Zentán, 1905. augusztus hó 2-án. Béke hamvaira! márkusfalvi ifj. Orbán Károly, Orbán Henrik, Orbán Gyula, Orbán Antal gyermekei. Dohi Ferencz nagy bátyja, özv. Bambek Henrikné anyósa, Német János sógora, özv. Tiringer Mihályné, özv. Paulovits Ferenczné Német Jánosné, sógornői.

Hőség. Türelhetlen hőség uralkodik már napok óta városunkban. Árnyékban 35--38 fokot mutat a hőmérő, míg a napon vigan felszökik 42--45 fokra is. A hőséggel együtt jár nálunk a por is a miben főbb utcáinkon térdig gázolunk. Öntözésről persze szó sincs, mert azt csak nem nevezhetjük öntözésnek, hogy az öntöző géget a piactéren egyszer körül viszik — mutatóba. Epedve várjuk már a megváltó üdítő esőt, ami ha még sokáig késik, úgy a tavalyi drágaság újult erővel ismét beköszönt és mellett Isten csodája lesz, ha ép tudóval megérjük az őszet.

Az Athletikai Club az elmúlt hét vasárnapján délelőtt 11 órakor tartotta alakuló közgyűlését. Braun Soma korelnök vezetése mellett hosszas és zajos vitatkozás után elfogadták az alapszabályokat a mik után megválasztották a tisztikart. Elnök lett Dr. Zákó István, alelnökök Szárics Géza, Vuits Vazul, Dr. Lovász Márton, titkár: Aczél Aurél, jegyzők: Kerekes Kazmár és Guelminó Lajos, ügyész: Dr. Hajdu Dezső, orvosok: Dr. Kalivoda Kálmán, Dr. Vajda Lajos és Dr. Hável József, Mérnökök: Berzencey Domokos és ifj. Orbán Károly. Az alapszabályok azon intézkedése miatt, hogy 24 éven aluli tag a választmány tagja nem lehet — a fiatalok közül sokan kiléptek és mint értesülünk tegnap, szombat délután megalakították a contra együletet.

Segédmunkaerők alkalmazása és Fendrik a szociolista. A legutóbbi közgyűlésnek voltak élvezetes epizódjai is. Valóságos tarka szinpadai jelenetek zajlottak le a nemes forum előtt. Ifj. Jedlicska István a segédmunkaerők továbbra való alkalmaztatását kéri irodájában, mert sok a folyó munkája és azonkívül kiérdemült elődjétől ezret meghaladó feldolgozandó restantiát vett át. A közgyűlés vezérszónoka Fendrik szoczialista papucos, aki különben az emberi munka megbecsülésének jelszavát irta zászlójára — hevesen kikelt a segédmunkaerők alkalmaztatása ellen, mert ugymond ő tudja és érti az ipari tanácsos munkakörét, elvégezheti az a dolgát segítség nélkül is. Jedlicska István talpra eseten válaszolt Fendriknek, hogy t. i. a *közigazgatás nem papucs*, tehát jobb volna ha bölcsen hallgatna. Czabafi főjegyző is ráduplázott Fendrikre, amik után Fendrik megnyugodott sorsában és Jedlicska munkaerőt kapott. Kevésbé szerencsés volt Berzencey főmérnök, akinek a közgyűlés nem adott munkaerőt mert ugymond, még elég fiatal tisztviselő, hát dolgozzék. Ilyen örült indokolással akasztják meg a város fejlődését városatyáink, pedig tudniok kellene, hogy a város fejlődésének sorsát a városi mérnök dirigálja, aki ha elnagyolja munkáját avagy elmulasztaná a köteles ellenőrzést úgy Zenta városának nehéz ezekkel kellene kiköszörölnie a csorbát ha ugyan a kiköszörölés még lehetséges.

Új vasut Bács megyébe. Biró József budapesti mérnök Adától Topolyáig vezető vasutvonalra előmunkálati engedélyt kapott.

Bács megyeiek az interparlamentaris konferencián. Az ezidei interparlamentaris konfe-

renciára eddig a következő bács megyeiek jelentkeztek: Vermes Béla és neje (Szabadka), Piukovich József (Szabadka), Dr. Rajk Aladár (Baja).

Háziipar kiállítás Apatinban. A Délvidéki Földmívelők Gazdasági Egyesülete apatini fiók egyesületének közreműködésével vásárral egybekötött háziipari kiállítást rendez f. é. szeptember hó 24-én Apatinban. A kiállítás és vásár iránt már is nagy az érdeklődés, mert Apatin községnek ugyszólván fele lakossága háziiparral foglalkozik, különösen a Bácskában divatos fapapucok és fa cipők elárúsításával. Igen magas fokon áll továbbá a kosár, gyékény, és nádfonás és szövészet, főleg a műkosárfonás, melyből külföldre is jelentékeny kivitele van az apatiniaknak az ottani háziipar szövetkezet révén.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara évi jelentése. Most jelent meg Szabó Gyula a kereskedelmi és iparkamara titkárnak szerkesztésében, a szegedi kereskedelmi és iparkamarának a múlt évről szóló jelentése, mely nagyon szomorú szinben tünteti fel Bács-Bodrog vármegye ipari, mezőgazdasági és kereskedelmi életét. Különösen a munkáviszonyok nyomorúságos voltát szinezi élénken. És a nyomor okát abban keresi, hogy sem mezőgazdaságunk, sem iparunk nem áll a fejlettség azon fokán, melyen a munkás nép minden igénye kielégíthető volna. A megyei munkáslakások építésére 20.000 korona segélyt adott a múlt évben az állam. Mindamellét már két év óta sem a gazdasági egyesületek jelentéseiben, sem a közigazdasági előadók előterjesztésében semmit sem találunk erről a dolgról. — A dohány termelés hanyatlott. A mezőgazdasági ágakban csak a szőlőművelés mutat fölemelkedést, de félős, hogy előbb több be fog következni a termés értékesítésénél a visszaesés. A Bácskában ezen mezőgazdasági ágban a vezetés ez idő szerint úgy szólván teljesen a kisebb gazdák kezébe került, akik a legnagyobb kitartással folytatják, de sajnos, a szakértelem teljes hiányával. — Ma már óriási területeket foglal el a kendertermelés. A palánkai és verbázi kenderkikészítő gyárak ezer és ezer hold termelését dolgozzák föl. A Bácskában azonban nagy a vízhiány, amit csak csatornák építésével pótolhatnánk. A jó vetőmag kiányzik. A gazdasági kötelárúknak is kevesebb a szükséglet. A kisebb kötelgyárosok többnyire munka nélkül állanak. — Jelentékeny lendületet nyert a komlótermelés. A megye 39 községében 400 katasztrális holdon termelnek komlót. Szükséges volna a komlótermelő egyület szervezése. — Visszaesett a selyemtenyésztés, a minek az oka a szárazság volt. Mindazonáltal a nép között terjed e fontos mellékkereseti ág fölkarolása. — Szarvasmarha tenyésztés fejlődik. Bácska majdnem minden községében van már tejszövetkezet. A sertéshizlalás nagy akadályokkal küzdött a kukoricatermelés kedvezőtlenessége miatt. A kereskedelemnek nagy kárára vannak a szövetkezetek. Így például Csurogon 9 fogyasztási szövetkezet van. A kereskedők a szövetkezetek alapításának megnehezítését kérik s a kamara ezen értelmében fel is irt a kereskedelemügyi miniszterhez.

Vadászjegyek. A közeledő vadász évad alkalmából a vadászok körében élénken érdeklődnek mostanság: mi történik a vadászjegyek megújításával, nem fognak e törvényhatósági tisztviselők az ex-lex és a koalíciós köztörvényhatósági határozatok következtében a jegyek megváltásánál olyan akadályt támasztani, a

mely a vadászok érdekeit sértené. A vadászjegyeket azonban a kir. adóhivatalok adják ki, ezekre a törvényhatósági határozatok nem vonatkoznak. A jegyek kiadása előtt a törvényhatóság első tisztviselőjének véleményét meghalgták ugyan, de ez a vélemény tisztán a vadászengedélyt kérőnek a személyességére vonatkozik: adható e neki vadászengedély vagy sem. Így hát a vadászjegyek legközelebbi kiadásánál fennakadás nem lehet.

Mérsékelt menttéri jegyek kiadása. Szent István ünnepnap alkalmából. A Szent István ünnepnap alkalmából a m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint, a nevezett, valamint a kassa-oderbergi vasut magyar vonalainak összes állomásáról — az üzemükben álló helyi érdekű vasutak állomásainak és a szomszédos forgalomnak kizárásával — mind a három kocsis osztályra nézve Budapestre mintegy 30 százalékkal mérsékelt áru menettéri jegyek adtuak ki. Ezen menettéri jegyek ez évi augusztus hónap 18 tól 20. napjain — az utóbbi napon azonban csak a reggeli órákban — valamennyi személy szállító vonathoz (expressz kivételével) fognak kiadatni. A menettéri jegyek 5 napig érvényesek oly módon hogy a kiadás napját első napnak számítva érvényességük az 5. napon éjfélkor lejár; megjegyezvén azonban, hogy a visszatérés legkorábban csak augusztus hónap 20-án délután történik, korábbi visszatérés esetén a jegyek érvénytelenek. Az utazás megszakitásának sem menet, sem jövetkor nincs helye. Gyermekekre külön kedvezmény nem engedélyeztetik.

Egy jó házból való fiú gyakornokul fölvetetik ifj. Kohn Ignác gabona és termény üzletében.

Thiele zsirtalanító theája. Elismert hatásos különlegesség kövéreknek. Egy csomag ára 2 korona. Kapható Török József gyógyszerárában, Budapest, Király u. 12. sz.

Nyavalyatörés! Ki nyavalyatörés, göres és más ideges állapotba szenved, kérjen iratott, ingyen és bérmentve kapható a szabad hattyu gyógyszerár által Majna Frankfurt.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferenc József keserűvíz** valamennyi hasonlóvizet, tartós hasbajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban si tetemesen fölülmulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

Rhenma, csusz és köszvényes fájdalmak enyhítésére, sőt gyógyításra használja az egész continensen már évezetek óta kitünően bevált Krieger-féle Reparatort. A Krieger-féle Reparatort kitünő hatásáról 1000-nél több spontán nyilatkozat, köszönő levél érkezett be a készítőhöz, melyek mind tanuságot tesznek ezen készítmény reál voltáról. A szt. Rókus kórházban 135 betegen tétett kísérlet a Krieger-féle Reparatorttal, kik közül 126-an gyógyultan távoztak. — Nagy üveg 2 korona, kis üveg 1 korona. — Kapható Budapesten a Magyar Korona gyógyszerárban VIII., Calvin tér és minden nagyobb vidéki gyógyszerárban.

Laptulajdonos: **Kabos Armin**

Köszönet nyilvánítás.

Fogaaják midazon barátaink és ismerőseink, kik a reánk mért súlyos csapás alkalmából vigasztaló szavaikkal, részvételükkel szívünk nagy fájdalmán enyhíteni törekedtek, sebzett szívünk mélyéből igaz hálánkat,

a mély gyászba borult
Orbán család.

KIVÁLÓ VASPRÆPARATUM

a KRIEGER-féle

TOKAJI CHINA VASBOR

Első rangu magyar vas-specialitás kitünő sajátosságaiért, ugymint rendkívüli könnyű és gyors felszívódás, étvágygerjesztés, kellemes íz és magas vastartalom (100 gramm borban 00,5 tisztá vas), az országos egészségügyi tanács javaslatára a belügyminiszter ur engedélyvel látta el. Az eredmény feltétlenül biztos. Készítményem már szerte a legjobb hírnévnek örvend. Sokan utánozzák; de egyik utánzat sem azonos az én készítményemmel, különbözik már az előállítási módban is, melyet csak magam, mint nagyban készítő követhetek. Kis üve 3-20, nagy üve 6 korona. Kapható az ország összes nagyobb gyógyszerárban és főelárusító helyén. **Telefon 58-47.**

MAGYAR KORONA GYÓGYTÁR BUDAPEST VIII., KALVIN-TÉR.

Zeneestély.

A Tisza kávéház gyönyörű nyári kerthelyiségében minden szerdán és szombat este az első tamburás zenekar fog hangversenyezni. Kitűnő ételek és italokról, valamint pontos kiszolgálásról gondoskodik:

Braun Náthán
vendéglős.

8664. sz. 1905.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei temesvári szt. Jakab

országos vásár

folyó évi augusztus hó 10-től bezárólag augusztus hó 14-éig fog megtartatni.

— Mindenféle állat felhajtása —

az országos vásárra, augusztu hó 10-től csütörtökön reggel 5 órától kezdve

MEG VAN ENGEDVE.

Temesvárott, 1905. évi július hó 7-én.

A városi főkapitányságtól:

Bandl Rezső
főkapitány.

Bánáti ló-, szarvasmarha-, juh- és sertés-vásár.
Gyümölcs-, mezőgazdasági-, kereskedelmi- és iparvásár.

Minden háziasszony büszkesége a jó kávé.

Kathreiner-féle
Kneipp-maláta kávénak

egyedül háztartásban sem volna szabad többé hiányoznia a kávéital készítésénél.

ccc

Csak az eredeti csomagokat kérjék a KATHREINER-névvel.

Ung. I. 1805.

Vezérszó! Minden darab szappan a Schicht névvel, tiszta és ment káros alkatrészekből,

Schicht-szappan!

(„Szarvas“ vagy kulcsszappan)

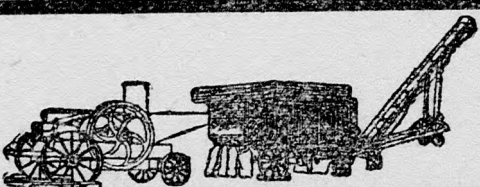
a legjobb és használatban a legolcsóbb minden ruhanemű és mosási módszer részére.

Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György cég Aussigban bárkinek a ki bebizonyítja, hogy szappana a „Schicht“ névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

1904. évi dicsőszent-mártoni kiállításon 5 díszoklevéllel kitüntetve.
1903. évi besztérczei kiállításon 2 ezüstéremmel kitüntetve.
1903. évi kolozsvári kiállításon 2 díszoklevéllel kitüntetve.
1902. évi pozsonyi kiállításon 3 oklevéllel kitüntetve.

KALLAI LAJOS MOTORGYÁRA BUDAPEST VI., GYÁR-Ú. 50.

Teljes jótállás kitűnő cséplősért!

A jelenkor legegyszerűbb és legtekélyesebb motorcséplő-készlete.

Gépész nélkül kezelhetők!

Ezen legújabb motorok terjesztése érdekében használt gőzgépek cserébe vétetnek.

Ezen motorcséplő-készletek felülmúlhatlan kitűnősége felől tudakozódni lehet: Báró Kemény József urnál Maros-Nómeti (Erdély.) Zejkfalvi Zeyk Dániel főispán urnál Nagy-Enyed.

Ajánlja teljes jótállás mellett benzinneműorait malom- és iparüzemre, valamint

VILLAMOS BENZIN LOKOMOBIL

CSEPLŐKESZLETEIT

kettős tisztító-szerkezettel.

Egyedül létező újdonság.

Önműködő, ellenőrző és biztosító-szelep.

Külön mezőgazdasági géposztály:

gőzgépek, malmok, járgányok, cséplők, vetőgépek stb.

Gróf Mikos Kelemen urnál Magyar-Csesztve Gróf Majláth József urnál Pusztá-Kazád.

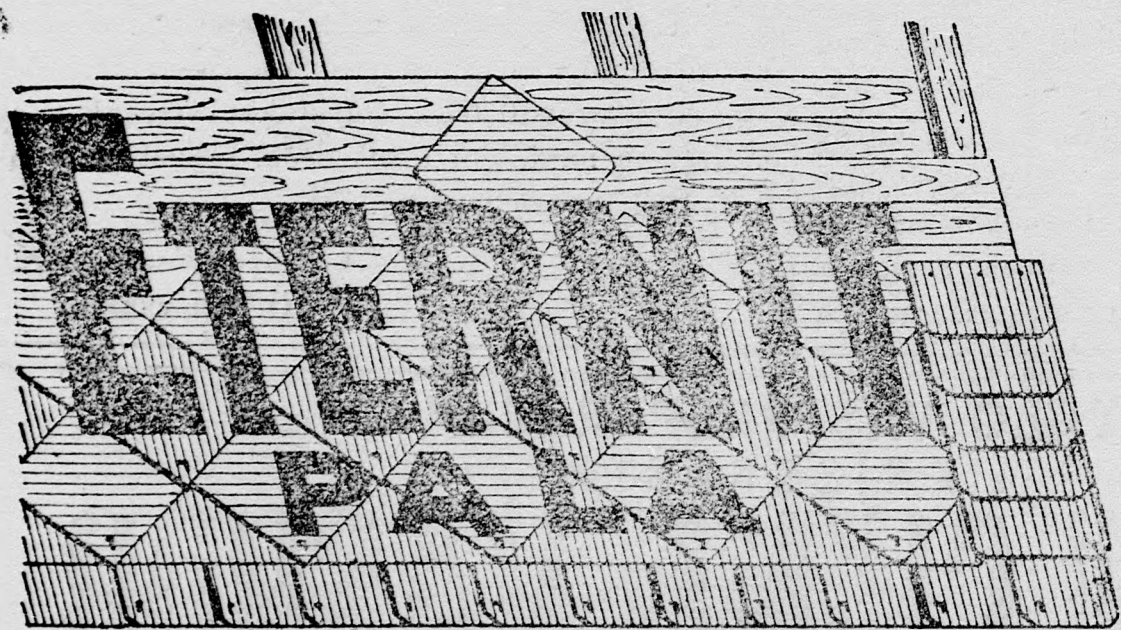
Legbiztosabb olcsó fizem

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

Gyönyörű, új mintájú,

szebbnél-szebb képeslevelező-lapok megérkeztek Kabos Ármin könyvkereskedésbe.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:

ETERNIT MŰVEK HATSCHÉK LAJOS
BUDAPEST VI., ANDRÁSSY-ÚT 33.

Eladási hely Goldstein Benő urnál Zentán.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 68,

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,

sorvetőgépek, Planét jr. kapálók,

szecskaavágók, répvágók, kukoricza-morzsolók, darálók,

őrlőmalmok, egytemes acél-ekék, 2- és 3-vasu

ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

